

3.- Diagnosi

3.4. Consideracions prèvies en relació al PIACAT
(elaborat per l'Associació d'Arqueòlegs de Catalunya)

3.- Diagnosi

3.4. Consideracions prèvies en relació al PIACAT

L'Associació d'Arqueòlegs de Catalunya (Ad'AC) procura i fomenta la millora i professionalitat de l'arqueologia a Catalunya, a la vegada que insta i promou el desenvolupament professional dels arqueòlegs i arqueòlogues. A partir d'aquestes premisses s'han centrat les principals actuacions que, des de l'entitat, s'han portat a terme per tal d'afrontar els objectius plantejats al respecte de la defensa i definició del marc professional, la dignificació i regulació de la nostra activitat. Sense oblidar, tal vegada, una tasca prou important com és impulsar la consciència de col·lectiu. És a partir d'aquests plantejaments que des de la junta de l'associació posem de manifest l'interès en participar de forma activa, en el procés d'anàlisi i reflexió per definir el Pla Integral d'Arqueologia a Catalunya (PICCAT), que es porta a terme des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.

De la mateixa manera, ens congratulem de que aquesta iniciativa s'hagi plantejat com un procés obert i participatiu als col·lectius i entitats de professionals de l'arqueologia, entenent que tant sols a partir de l'experiència, els coneixements, i les inquietuds de tots aquests grups s'assoliran amb escreix les finalitats plantejades. Així doncs, per tal d'afrontar aquests processos i amb el convenciment d'assolir els objectius bàsics de la nostra entitat, des de l'Ad'AC, expressem el compromís i la voluntat de participar i implicar-nos plenament en totes i cada una de les taules que s'han programat en el PIACAT, tal i com es reflecteix en el formulari de confirmació del registre que s'ha formalitzat.

Entre el seguit de consideracions que caldria aprofundir, a l'hora d'afrontar qualsevol anàlisi o reflexió sobre l'estat de l'exercici de l'arqueologia, s'ha de tenir present, en primer lloc, la pròpia evolució que ha experimentat el perfil laboral dels professionals de l'arqueologia. En el decurs dels darrers anys tant l'estat com el nombre de tècnics ha experimentat un seguit de fluctuacions i variables. No cal dir que la professionalització de l'arqueologia ha comportat un augment considerable d'arqueòlegs. Així es pot observar com durant la dècada dels 80 i primera meitat dels 90 existien en la seva pràctica totalitat arqueòlegs autònoms. En aquesta primera etapa la contractació era principalment directa amb l'administració, la qual formava els equips que devien intervenir en el jaciment. Amb l'augment d'empreses, de mica en mica, s'anaren convertint en arqueòlegs autònoms depenent d'algunes d'elles. Ja entrats en el segle XXI molts d'aquests arqueòlegs, més les noves promocions, passaren a ser assalariats.

Actualment, però, després de la regulació efectuada en el sector, causada en primer lloc per l'aprovació del conveni i el descens del nombre d'intervencions subsidiàries dels projectes de construcció immobiliària, molts arqueòlegs s'han vist obligats a ser de nou autònoms. Les empreses han limitat en nombre de tècnics i personal, limitant-se a contractar només aquell personal necessari per alguna obra concreta. En qualsevol cas, aquesta realitat laboral posa de manifest que existeix un col·lectiu professional en vies de consolidació. Fet que queda constatat per la pròpia capacitat d'autoregulació laboral del sector, entesa aquesta com un clar exponent del procés de consolidació de la professió.

Per tant, és a partir d'aquest exponents i factors que evidencien la consolidació que ha experimentat l'activitat de l'exercici professional de l'arqueologia, que s'han de plantejar les primeres reflexions que permetin aprofundir en la realitat actual de l'activitat.

Avaluacions que han d'estar centrades en la disponibilitat de considerar-les cabdals, per tal d'avançar en el desenvolupament professional de l'arqueologia així com per la pròpia conscienciació social vers aquesta activitat i el patrimoni arqueològic. És a partir d'una reflexió general per part de tots els agents del sector de l'arqueologia, al respecte de les pròpies experiències laborals i professionals de les darreres dècades, que en podrem definir i concretar una diagnosi objectiva així com el fet de plantejar les línies d'actuació que se'n derivin.

D'aquesta manera, amb la finalitat d'ajudar a concretar els principals eixos de debat que es plantegen en el marc d'aquest debat i per tal d'aprofundir i avançar en les diverses temàtiques de les onze taules programades en el PIACAT, des de l'Ad'AC exposem les següents consideracions prèvies en relació a cadascun d'aquests punts.

Taula 1.- Arqueologia i diversitat cultural.

En diverses intervencions arqueològiques es localitzen restes que s'ubiquen en contextos associats a diferents cultures, que en la majoria dels casos estan vinculats directament a religions (catòlica, jueva, islàmica). En relació a aquestes diferents creences religioses, possiblement el tema que genera més sensibilitats, amb les conseqüents problemàtiques i debats, és el tractament de les inhumacions.

A nivell general, considerem que el coneixement de les diferents realitats culturals ha de donar la guia per al tractament de les restes, sense que repercuteixi negativament amb els treballs arqueològics de caràcter científic. Creiem que s'hauria d'establir un criteri generalitzat del tractament de les inhumacions, que hauria de ser independent del context religiós al qual estiguin associades. Per tal d'assolir aquest objectiu, s'hauria de generar un diàleg amb les institucions representatives de cadascuna de les religions, perquè el procés d'extracció, tractament, estudi i dipòsit de les restes sigui el més compatible possible i respectuós amb les creences i rituals amb els que anirien associades. Això, però, no ha de suposar en cap cas que el criteri científic dels treballs quedi en un segon terme, ni fora del marc legal al qual s'adscriuen com a intervenció arqueològica.

Taula 2.- Arqueologia i formació.

En l'àmbit acadèmic, el dinamisme de la realitat laboral i la demanda sostinguda d'arqueòlegs ha significat la implementació de cursos de formació especialitzada en arqueologia, més enllà de les mateixes llicenciatures d'història vigents. A les universitats catalanes aquest creixement s'ha portat a terme a partir, sobretot, de la creació de graduats superiors, doctorats, màsters i postgraus. Amb tot, per tal d'assolir els nivells de graduació docent adequats que requereix l'exercici de la nostra activitat, el grau de formació passa, ineludiblement, pel fet de poder disposar d'una llicenciatura pròpia i específica en

Arqueologia, entenent que aquesta ha de ser la titulació acadèmica dels arqueòlegs. A la vegada, assolir aquesta fita té com a objectiu proporcionar una formació especialitzada, teòrica i pràctica en arqueologia tant en les seves vessants de recerca com d'intervenció, protecció i difusió del patrimoni arqueològic.

D'altre banda, l'exercici d'una disciplina tant dinàmica i abocada a la multidisciplinitat, requereix d'un ampli programa de formació permanent dels professionals. Propostes que s'han de fomentar i incentivar des de totes les administracions, entitats i empreses que participen de la disciplina.

Taula 3.- Arqueologia i recerca.

L'activitat professional dels arqueòlegs comporta, segons es desprèn del marc legislatiu vigent i normatiu vigent, un procés de recerca. En aquest sentit s'ha de considerar la necessitat de requerir i primar les línies de recerca pertinents, tant a nivell territorial com d'especialitat, ja que aquesta és l'únic referent que permetrà poder aprofundir en el coneixement de l'evolució històrica i de les restes materials exhumades.

Així mateix, amb aquesta finalitat cal fomentar línies de recerca, que comportin la proposta real de poder establir un mínim d'anàlisis en les intervencions i estudis que es requereix realitzar, a partir dels resultats obtinguts en el decurs de les actuacions arqueològiques. Amb tot, és imprescindible, precisar la dotació econòmica d'aquest concepte o bé establir-ne quins han de ser els protocols d'actuació en relació a les analítiques i el seu finançament econòmic, ja en fase de projecte d'intervenció. Com per exemple, podrien fer-se convenis de col·laboració amb universitats o entitats privades.

Així mateix, també s'ha de considerar que la recerca i la investigació requereixen de les perceptives línies de difusió científica, propostes que per tant s'han de fomentar i generalitzar.

D'altra banda, les línies d'accés a la informació i documentació de les dades arqueològiques ha de ser àgil i adequar-se a les Tecnologies de la Informació i Comunicació vigents actualment. Entenent que la primera base de la recerca recau en aquest accés dels professionals de l'arqueologia a les dades sobre el patrimoni arqueològic existent.

Taula 4.- Arqueologia i difusió.

La projecció social de l'exercici professional de l'arqueologia té com un dels seus principals requeriments, el fet que els resultats han de revertir a la ciutadania. És en aquest sentit que s'ha de considerar la difusió i divulgació, com un recurs essencial i bàsic de qualsevol procés que incideixi en el patrimoni arqueològic. Per tant es pertinent que qualsevol projecte d'intervenció arqueològica contempli els programes o propostes de difusió en el que es recullin les línies bàsiques i estratègiques que possibilitin donar a conèixer els resultats obtinguts.

Cal doncs, que tots i cadascun dels agents responsables de l'exercici de l'activitat professional de l'arqueologia assumeixin i siguin conseqüents amb aquests plantejaments. S'ha d'entendre que aquesta pràctica no tant sols s'ha de considerar un deure, un compromís ètic, si no que, tanmateix, les tasques de difusió propicien el foment de la conscienciació social sobre l'arqueologia i el patrimoni arqueològic.

Taula 5.- Arqueologia i entorn professional.

La iniciativa de creació d'un col·legi d'arqueòlegs constitueix un pas en ferm per l'exercici i la pràctica professional de l'arqueologia, així com per l'arqueologia com a disciplina científica. A la vegada, aquesta esdevé un referent que, de ben segur, considerem que serà cabdal per la plena dinamització i consolidació de l'exercici professional. Així mateix, la pràctica de l'activitat arqueològica és una disciplina que ha de garantir la recuperació i salvaguarda dels valors culturals del patrimoni arqueològic a la vegada que té, en si mateixa, una clara funció social. És en aquest sentit, i atenent al que estableix el corpus legislatiu vigent tant a Catalunya, l'Estat espanyol com en el marc de la Comunitat Europea, que l'ús i la repercussió social d'aquesta pràctica professional requereix poder disposar de l'existència d'un òrgan col·legial que vetlli, tant per la defensa i representació dels interessos generals de la professió, com per la pròpia activitat professional. Per tant, s'ha d'estimar pertinent considerar la possibilitat que en el decurs dels propers anys el Govern es pronunciï en relació a la tramitació de l'expedient de creació del Col·legi d'Arqueòlegs de Catalunya, que des de l'Ad'AC es va sol·licitar l'any 2004. Entenent que l'aprovació d'aquesta entitat tindria una repercussió directa en molts aspectes de l'entorn de l'exercici professional de l'activitat arqueològica a Catalunya.

Taula 6.- Arqueologia i ètica professional.

Un vegada més, cal tenir present que per tal d'afrontar amb èxit el conjunt de reivindicacions, que des del col·lectiu de professionals es porten a terme, així com per aconseguir la plena normalització i regularització de la pràctica de l'exercici professional de l'arqueologia, s'han d'assumir els deures que comporta l'exercici d'una pràctica professional titulada, que té com a objecte el patrimoni arqueològic. Per tant, és en funció del propi interès públic que té aquest exercici, així com per la evident funció social de l'activitat -en qualsevol de les seves disciplines-, que s'ha de considerar que la pràctica professional dels arqueòlegs ha de garantir tant la recuperació i salvaguarda dels valors culturals del patrimoni arqueològic com, a la vegada, vetllar pel deure social i el compromís ètic que aquesta comporta vers la ciutadania. És en aquest sentit que cal reivindicar la figura del arqueòleg director com a responsable de la intervenció, mes enllà dels propis requeriments científics que contempla l'actual marc normatiu.

S'ha d'entendre que la direcció tècnica d'una activitat també s'assumeix en relació a tots els paràmetres i factors que s'hi contemplan, tal i com succeeix en d'altres disciplines. Només així, amb l'assumpció de responsabilitats legals i civils per part de la figura de l'arqueòleg director ens podrem equiparar a la resta de titulats superiors. Assumir responsabilitats per tal d'assolir drets.

Taula 7.- Arqueologia i el territori i la gestió.

Els importants canvis socials i econòmics esdevinguts en els últims anys han posat de manifest importants problemes i mancances en la gestió, el tractament i la conservació del patrimoni arqueològic i/o arquitectònic. En primer lloc, tot i que la incidència d'aquestes transformacions ha afectat en general al conjunt del país, l'activitat arqueològica no ha estat igual ni proporcional a tot el territori. La major o menor actuació ha estat sovint vinculada a entorns urbans molt importants o a sensibilitats de persones o ajuntaments particularment interessats en el patrimoni arqueològic.

És, per tant, una assignatura pendent la vinculació directa de les administracions municipals i/o comarcals en la gestió del patrimoni, de la mateixa manera que la disciplina arqueològica ha de deixar de ser una curiositat de les regidories de cultura i s'integri en els organismes que gestionen l'urbanisme i l'arquitectura dels municipis.

Per altra banda, els canvis esmentats han representat essencialment un increment quantitatiu però no qualitatiu de les actuacions en el patrimoni, tant arqueològic com arquitectònic. Les limitacions en la gestió i el ritme trepidant d'aquest creixement han propiciat una creixent mercantilització i burocratització de l'activitat arqueològica, fet que en molts casos ha propiciat que les garanties d'actuació passessin a un segon terme, tant en aspectes professionals com en el tractament de les restes en sí mateixes.

Cal una reflexió urgent sobre l'objectiu essencial de l'activitat arqueològica i l'abandó del model d'actuacions "urgents" i indiscriminades que en molts casos aporten molt poc al coneixement històric i s'allunyen, perillosament, dels objectius essencials de qualsevol actuació arqueològica. La documentació pura i dura de les restes arqueològiques o del patrimoni arquitectònic no ha de ser l'únic objectiu de l'activitat arqueològica, ni els professionals del sector han de convertir-se únicament en mers tècnics especialitzats en el treball de camp. S'ha de garantir, òbviament, la correcta execució de camp. Però ha d'esdevenir igualment essencial la interpretació posterior de l'objecte d'estudi. La gestió és, per tant, una eina essencial per garantir actuacions arqueològiques de qualitat i per fer que de l'arqueologia sigui en realitat una disciplina de la història.

Els esforços esmerçats, tant professionals com econòmics, han de permetre noves aportacions al coneixement històric.

Taula 8 Arqueologia i legislació.

La legislació vigent, que aplica el decret 78/2002, presenta diversos aspectes que creiem que s'haurien d'adaptar a la realitat de l'activitat arqueològica que es duu a terme actualment. En aquest sentit, cal destacar l'important nombre d'intervencions que es realitzen, així com la diversitat de les seves característiques i el context en què s'efectuen (en molts dels casos vinculades a obres de diferents característiques).

Pel que fa al nombre d'intervencions, la seva quantitat presenta diversos factors que dificulten l'agilització dels treballs i de les diverses tramitacions associades a aquests.

Així mateix, els controls de qualitat de caire científic i tècnic que s'han de garantir des de l'administració (tant pel que fa al treball de camp, com a la part corresponent a la redacció de les memòries de les intervencions), es veuen minvats per aquesta gran quantitat d'intervencions, que han de ser assumides per un nombre d'arqueòlegs territorials molt reduït en comparació amb les intervencions. Volem destacar el fet, ja conegut, que el nombre d'arqueòlegs territorials pràcticament no ha variat, quan el nombre d'intervencions s'ha disparat d'una manera molt important. Creiem que si la tramitació dels permisos i el control dels treballs s'han de fer des de l'administració, aquesta ha d'assumir que els tècnics i personal vinculat a aquestes tasques haurien d'augmentar, per tal de garantir la qualitat dels aspectes de caire científic i l'agilització dels administratius. En aquest sentit, volem destacar el fet de la creació d'un col·legi d'arqueòlegs, amb el que l'administració podria compartir tasques relacionades amb aquests aspectes.

La diversitat de les intervencions arqueològiques presenta modalitats de les mateixes que són ben diferenciables (seguits arqueològics de rebaixos o rases, excavacions en extensió, estudis d'edificis o control d'obres als mateixos, cobertures i desmuntatges de jaciments, entre d'altres), si bé aquestes s'autoritzen i gestionen a partir d'un mateix tipus de permís. Creiem que s'hauria de distingir entre les diferents modalitats d'intervencions, per tal d'establir diferents tipus de permisos, amb una sèrie de supòsits, requeriments i possibles compatibilitats adaptats a les seves característiques. En relació també amb els permisos d'intervenció arqueològica, creiem que la legislació hauria de remarcar la figura de l'arqueòleg director d'una intervenció, tant pel que fa a les seves tasques i responsabilitats, com a la seva opinió i criteri professionals.

Pel que fa al context i a la motivació de la majoria de les intervencions arqueològiques que es duen a terme, aquestes es relacionen amb l'execució d'obres, que van des de noves edificacions o urbanitzacions fins rehabilitacions d'edificis, rases de serveis o instal·lacions associades a una finca. Els treballs associats amb aquestes obres requereixen un ritme de treball important, que s'ha de compatibilitzar amb el ritme necessari per a una bona aplicació de la metodologia arqueològica. En relació a aquests treballs, considerem que els terminis entre l'entrada de la documentació per a la tramitació d'un permís i l'adjudicació del mateix són massa elevats. Creiem que s'haurien d'agilitzar aquests terminis, així com els aspectes, ja esmentats, de caire administratiu.

Taula 9.- Arqueologia i paleontologia.

D'acord amb el que recull el marc legislatiu i normatiu vigent en temes de patrimoni arqueològic, cal incidir en els criteris d'actuació que relacionen o posen en relació les dos practiques professionals que s'hi contempen. Entenent i considerant que s'ha de poder disposar d'uns protocols d'actuació prou àgils que permetin assolir plenament les finalitat i objectius de cadascuna d'aquestes dues activitats professionals. Conceptes i valors que han de fer-se evidents en totes les diverses actuacions arqueològiques que es contempen i consideren -des de les intervencions prospectives a la excavació- en relació al patrimoni paleontològic. Criteris i consideracions que han de ser contrastades i avaluades obertament tenint present les inquietuds i coneixements dels professionals representatius de les dues disciplines implicades; arqueòlegs i paleontòlegs.

Taula 10.- Arqueologia preventiva.

L'anomenada arqueologia preventiva ha esdevingut, en els últims cinc anys, la pràctica arqueològica més generalitzada dins el conjunt d'actuacions que d'aquesta disciplina es realitzen al nostre país, i la que implica a un nombre més alt de professionals. Són probablement també aquest tipus d'intervencions les que reclamen un debat més aprofundit l'actual activitat arqueològica i la necessitat de canviar i adaptar la pràctica i la gestió d'aquests tipus d'intervencions. Les actuacions preventives en el patrimoni arqueològic i arquitectònic s'han vist notablement incrementades a conseqüència de l'important transformació del territori esdevinguda en els últims anys. Aquest ritme de creixement s'ha traduït en un creixement de les intervencions i l'entrada de molts nous professionals a la pràctica arqueològica. L'increment de les actuacions, de professionals i d'inversió econòmica en el marc de les actuacions preventives no sempre s'ha traduït en una millora de la gestió o de la qualitat de les intervencions, que sovint han estat més vinculades a interessos econòmics o a la documentació d'unes

restes concretes, que en garantir la rendibilització de les actuacions com a font de coneixement històric o com a objecte d'interès social. La quasi total dependència de l'arqueologia preventiva de les empreses del sector, i la seva subjecció a qüestions majoritàriament economicistes, compliquen notablement la correcta actuació dels professionals i el compliment d'un codi deontològic que hauria d'estar present en qualsevol actuació sobre el patrimoni. És absolutament necessari un replantejament de la gestió arqueològica de les intervencions preventives atesa la seva importància quantitativa dins el conjunt d'actuacions que es realitzen al territori. Cal un debat i un canvi sobre l'actual gestió d'aquestes actuacions, tant en el treball de camp com en l'elaboració de les memòries científiques que, en molts casos, anomenant-les "memòries administratives" són considerades menors. Cap actuació ni cap professional, sigui del tipus que sigui ha de poder deixar de banda els objectius essencials de la pràctica arqueològica, que en darrer terme ha de permetre aportar noves dades al coneixement històric.

Taula 11.- Arqueologia i altres ciències.

L'arqueologia com a ciència ha de treballar amb altres disciplines científiques, per tal d'aprofundir i complementar la recerca. La realitat de l'arqueologia ubicada en l'àmbit professional està, a més, directament vinculada a termes econòmics, que afegeixen a la vessant científica aspectes vinculats amb l'optimització dels recursos i l'agilització dels treballs. Som conscients que, sovint, aquest fet dificulta aquest treball interdisciplinari. Tot i això, en nombrosos casos s'ha demostrat que aquest contacte i treball amb altres ciències s'ha dut a terme i amb resultats molt interessants i positius. Considerem que hi ha una primera tasca a realitzar, que faria referència al coneixement bàsic de les diferents ciències amb les quals es pot treballar. Aquesta part aniria relacionada directament amb la taula que fa referència a la formació. A partir d'aquest coneixement (que possiblement ja s'hauria de donar per suposat) l'arqueòleg hauria de poder valorar el tipus de restes amb les que està treballant, i saber amb quines disciplines pot i ha de comptar.

Creiem que s'hauria de crear el sistema per tal que, en els cas de l'arqueologia professional, aquests treballs fossin assumibles a nivell econòmic.

Entenem també com a ciències, a més de les esmentades en relació directa amb la recerca, les que van associades a l'aplicació de noves tecnologies. Aquestes permeten, a més de l'agilització dels treballs, un millor tractament de les dades aportades per les intervencions. S'hauria de fomentar l'aplicació de les noves tecnologies, establint criteris en relació a aquesta. Això facilitaria la recerca, tant en relació directa amb altres intervencions arqueològiques (pel que fa a la contrastació de dades), com amb el contacte amb altres disciplines científiques que ja apliquen aquestes tecnologies.

Una vegada presentats les principals consideracions en relació a la temàtica proposada per a cadascuna de les taules del PIACAT, des de l'Ad'AC, també volem fer-nos ressò d'altres factors que s'han de tenir en consideració a l'hora de fer un anàlisi dels principals aspectes que incideixen o condicionen l'exercici professional de l'activitat de l'arqueologia.

Seguretat i salut.

Aquest és un camp que a nivell de la pràctica professional s'ha anat assumint i considerant per part del col·lectiu d'arqueòlegs. La implantació de mesures de seguretat en moltes excavacions ha vingut de retret, doncs la majoria d'intervencions s'efectuaven acompanyant altres obres d'infraestructures o de construcció, que obligaven a les empreses d'arqueologia a complir la normativa vigent i desenvolupar plans de seguretat. Actualment aquesta obligatorietat de complir les normes afecta també els treballadors autònoms, els qual també estan obligats a passar revisions periòdiques de salut i a realitzar cursos de Seguretat, la majoria dels quals són gratuïts i els facilita el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Convindria també que l'administració, a manca d'un col·legi professional com cal, exigís que en projecte es contemplessin les partides mínimes necessàries de seguretat, com són, d'acord amb el que estableix la legislació civil al respecte:

- Estudi de seguretat i Salut
- Pla de seguretat.

Així mateix, que el projectes de seguretat han de ser obligatoris en tot tipus d'intervencions: urgències, preventives i les programades. Aquestes darreres sembla que estiguin exemptes.

Documentació treball de Camp.

La metodologia Laplace o de Harris/Carandini és l'emprada segons el tipus de jaciment.

Cada treballador autònom i empresa ha elaborat un sistema de registre particular. És necessari elaborar un registre únic per a tota la comunitat científica, tant pel que fa les fitxes de camps (UE, FETS, UF, etc) com pels inventaris de materials i altres documents. Establir els suports informàtics, de text, planimetria i dibuix ceràmic.

Autorització Intervencions

Adequar el procés, la tipologia i el concepte de l'autorització d'intervencions arqueològiques a la realitat de la pràctica de l'exercici. Considerar la diversitat de les actuacions d'avaluació patrimonial que no tenen una incidència directa sobre els bens materials. A la vegada que cal reafirmar la figura de l'arqueòleg com a director de l'actuació.

Arqueologia i Municipi

Tan en relació al patrimoni arqueològic com en relació a la gestió de l'activitat arqueològica s'ha de potenciar les normatives que possibilitin un desplegament de competències per part de l'administració local. Entenent que, tal i com succeeix en d'altres activitats i disciplines, la proximitat es un factor positiu de qualsevol model de gestió. Fet que assoleix una singular rellevància al tractar l'activitat arqueològica sobre uns bens patrimonials extremadament fràgils i sensibles

D'altra banda, fomentar i incrementar el paper de les administracions locals no ha d'anar en detriment de la correcta comunió entre tots els agents implicats en l'exercici professional de l'arqueologia.

No voldríem concloure aquestes consideracions prèvies a la redacció del Pla Integral d'Arqueologia a Catalunya, sense manifestar que tot i que s'ha avançat, s'està avançant i es vol avançar en pro d'afrontar la dignificació i regulació de la nostra activitat professional, encara estem lluny d'assolir els graus d'estabilitat, dignitat i conscienciació social que gaudeixen d'altres disciplines. Algunes d'aquestes de recent creació i definició. Així mateix, inspirant-nos en l'essència del lema del PIACAT, estem segurs que per construir junts el futur de l'arqueologia, hem de treballar plegats.